

COMMISSIE VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN

CBN-advies 2017/XX - Kapitaalvermindering na incorporatie herwaarderingsmeerwaarde in kapitaal

Ontwerpadvies van 19 april 2017

I. Inleiding

1. Aan de Commissie voor boekhoudkundige normen werd een vraag voorgelegd met betrekking tot een kapitaalvermindering met terugbetaling aan de aandeelhouders na incorporatie van een herwaarderingsmeerwaarde in het kapitaal.¹ Kan een vennootschap, na een herwaarderingsmeerwaarde op een onroerend goed te hebben geboekt en 66 procent van dit bedrag te hebben geïncorporeerd in het kapitaal, een kapitaalvermindering doorvoeren voor een bedrag dat hoger is dan het bedrag van het kapitaal dat bestond voor de incorporatie van de herwaarderingsmeerwaarde?

II. Analyse

2. In artikel 7, lid 2 van Richtlijn 2013/34/EU wordt bepaald dat uit de herwaarderingsreserve noch rechtstreeks noch onrechtstreeks bedragen mogen worden uitgekeerd, tenzij zij overeenstemmen met een gerealiseerde waardevermeerdering. Artikel 57, §3 KB W.Venn. formuleert dit principe als volgt:

“De geboekte meerwaarden mogen noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks worden uitgekeerd, zolang deze niet overeenstemmen met een gerealiseerde meerwaarde of met een afschrijving op de meerwaarde die al dan niet werd overgebracht naar een reserve overeenkomstig het vorige lid, 1°.”

3. Op vennootschapsrechtelijk vlak kan evenwel een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen een vermindering van kapitaal en een uitkering van een dividend. Dit blijkt uit artikel 17.1 van de Europese Richtlijn 2012/30/EU.² Ook artikel 17.4 van diezelfde richtlijn stelt dat onder uitkeringen in het bijzonder dividenduitkeringen dienen te worden verstaan.³

¹ Deze situatie wordt niet expliciet behandeld in het CBN-advies 2016/23 – *Herwaarderingsmeerwaarden: gevolgen van de wijzigingen aan artikel 57 KB W.Venn. door het koninklijk besluit van 18 december 2015.*

² “Behalve in geval van vermindering van het geplaatste kapitaal, mag aan de aandeelhouders geen enkele uitkering worden gedaan indien op de datum van afsluiting van het laatste boekjaar het nettoactief, zoals dat blijkt uit de jaarrekening, is gedaald of ingevolge de uitkering zou dalen beneden het bedrag van het geplaatste kapitaal, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet of de statuten niet mogen worden uitgekeerd.”

³ “Het woord *uitkering* in de leden 1 en 3 omvat in het bijzonder de betaling van dividenden en de betaling van rente op aandelen.”

4. De Commissie is van mening dat er geen redenen voorhanden zijn om aan het begrip “uitkering” een andere invulling te geven voor de toepassing van richtlijn 2013/34/EU en de interpretatie van artikel 57, § 3 KB W.Venn. Dit impliceert dat een kapitaalvermindering na incorporatie van een herwaarderingsmeerwaarde in principe toegelaten is, evenwel op voorwaarde dat deze kapitaalvermindering tevens mogelijk was geweest zonder incorporatie van de herwaarderingsmeerwaarde in het kapitaal.

5. Er moet dus volgens de Commissie een onderscheid worden gemaakt tussen twee situaties. Enerzijds kan er sprake zijn van een vennootschap die, zonder de incorporatie van de herwaarderingsmeerwaarde in het kapitaal, geen kapitaalvermindering had kunnen doorvoeren. Met andere woorden, de voorafgaande incorporatie van de herwaarderingsmeerwaarde in het kapitaal zou hier noodzakelijk zijn geweest om nadien de kapitaalvermindering te kunnen doorvoeren.⁴ Hierover doet de Commissie geen uitspraak aangezien dit geval volgens de Commissie een niet-toegelaten verrichting betreft.

6. Anderzijds kan er sprake zijn van een vennootschap die een herwaarderingsmeerwaarde in het kapitaal heeft geïncorporeerd en daarna overgaat tot een kapitaalvermindering, waarbij die kapitaalvermindering ook had kunnen worden uitgevoerd zonder dat (het niet afgeschreven gedeelte van) de herwaarderingsmeerwaarde in het kapitaal was geïncorporeerd. Het niet-afgeschreven gedeelte van de herwaarderingsmeerwaarde kan aldus worden geacht na de kapitaalvermindering nog in het kapitaal aanwezig te zijn. Op die manier is er geen uitkering van het niet-afgeschreven gedeelte van de in kapitaal opgenomen herwaarderingsmeerwaarde. De Commissie beveelt dus aan om de niet-uitkeerbaarheid van het niet-afgeschreven gedeelte van de herwaarderingsmeerwaarde in de boekhouding tot uitdrukking te brengen door de boeking ervan op een aparte subrekening van de passiefpost *Kapitaal*.

7. Het door de Commissie hierboven ingenomen standpunt illustreert haar zienswijze dat het niet mogelijk is op eender welke wijze niet-gerealiseerde resultaten uit te keren.

III. Voorbeelden

8. Een nv heeft een maatschappelijk kapitaal ten belope van 200.000 (minimumkapitaal 61.500), verricht een kapitaalverhoging ten belope van 300.000⁵ door incorporatie van een geboekte herwaarderingsmeerwaarde. Kan, in de veronderstelling dat er nog geen afgeschreven gedeelte is van de herwaarderingsmeerwaarde, een kapitaalvermindering doorgevoerd worden ten belope van:

- 350.000? Nee, want kapitaalvermindering was onmogelijk geweest zonder incorporatie herwaarderingsmeerwaarde

⁴ De nieuwe regels die door het koninklijk besluit van 18 december 2015 zijn voorgeschreven omtrent de opname in het kapitaal van herwaarderingsmeerwaarden, stroken met de huidige geest van de Richtlijnen en de wet: zie in deze context de argumentering van S. Van Crombrugge, Definitief CBN-advies over herwaarderingsmeerwaarden, *Balans* nr. 775, 31 december 2016.

⁵ Het bedrag van 300.000 wordt bekomen na verrekening, in voorkomend geval, van de toepasselijke belastinglatentie. Zie artikel 57, § 3, eerste lid, 2° KB W.Venn. dat bepaalt dat de omzetting van een herwaarderingsmeerwaarde in het kapitaal slechts betrekking kan hebben op het gedeelte van de herwaarderingsmeerwaarde verminderd met het bedrag van de geschatte belasting die moet worden betaald bij de realisatie van deze herwaarderingsmeerwaarde.

- 250.000? Nee, want kapitaalvermindering was onmogelijk geweest zonder incorporatie herwaarderingsmeerwaarde
- 150.000? Nee, want er mag geen daling zijn beneden het wettelijk minimumkapitaal
- 138.500? Ja, de kapitaalvermindering is mogelijk.

9. Een bvba met een kapitaal van 18.550 wordt omgevormd tot een nv. Naar aanleiding van deze omvorming dient de vennootschap haar bestaande minimumkapitaal op te trekken tot 61.500, dit is een kapitaalverhoging ten belope van 42.950. De vennootschap doet dit door incorporatie van een bestaande herwaarderingsmeerwaarde (exclusief de toepasselijke belastinglatentie) in het kapitaal. In X5 vindt een kapitaalverhoging van 10.000 plaats door middel van storting in contanten. In X6 wenst de vennootschap een kapitaalvermindering door te voeren ten belope van 5.000. Rekening houdende met de hierboven geformuleerde voorwaarden, kan deze laatste verrichting niet plaatsvinden.

DRAFT